

JAK USPĚT V GRUZII A ARMÉNII

Štěpán Jílek

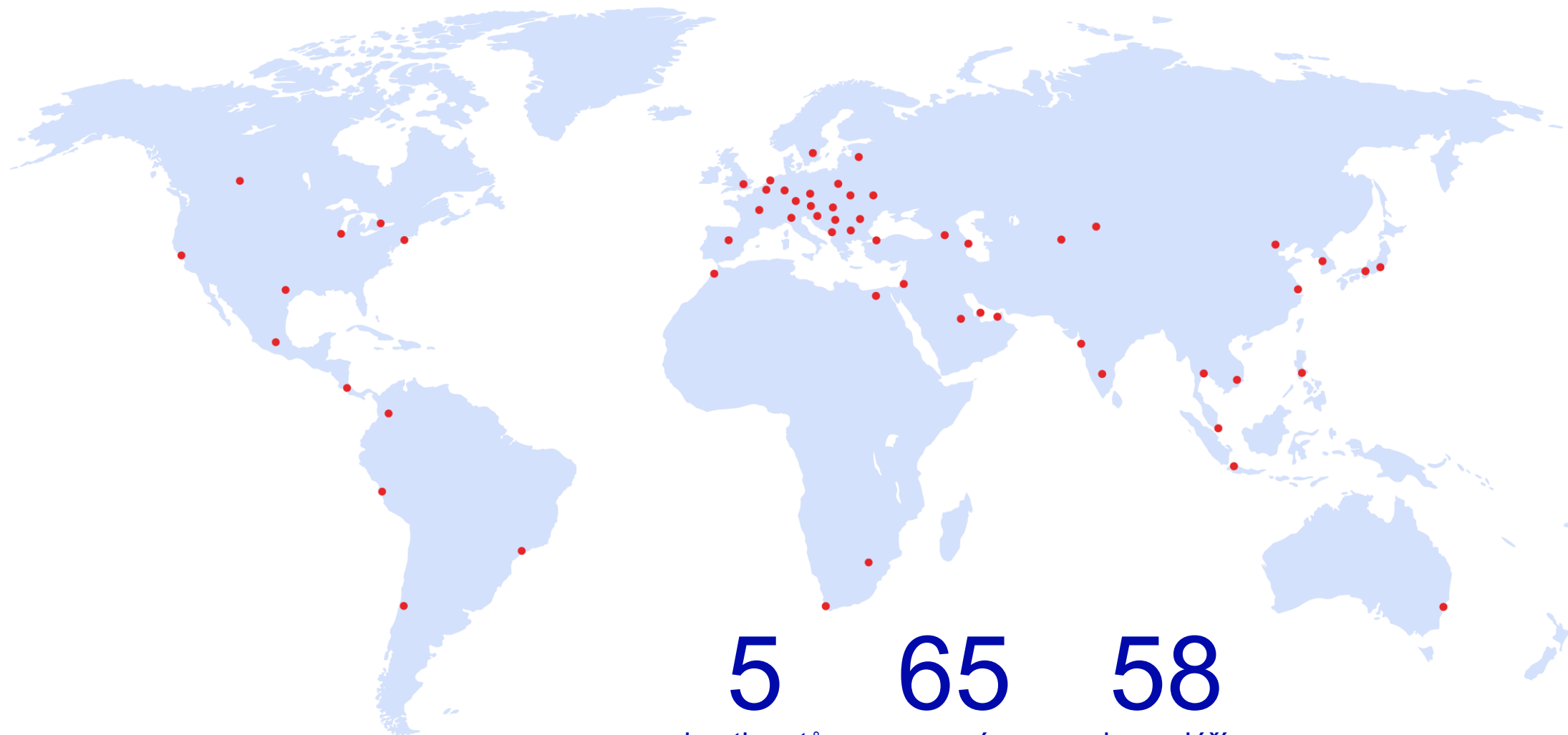
Ředitel zahraniční kanceláře
CzechTrade Gruzie a Arménie

Obsah

1. Úvod
2. Základní info. o teritoriu
3. Základní makroekonomické údaje
4. Obchodní výměna
5. Daňový a bankovní systém
6. Proč právě do Gruzie a Arménie
7. Perspektivní obory a odvětví
8. Volné ekonomické zóny
9. Obchodní zvyklosti
10. Zajímavé odkazy a informace

Zahraníční síť CzechTrade

5

kontinentů

65

zemí

58

kanceláří

Úvod

- Gruzie, Arménie dvě ze tří zemí Jižního Kavkazu
- Arménie je od roku 2015 součástí Euroasijské celní unie (RU, BY, KAZ, KGZ)
- počtem obyvatel jsou podobné, teritoriální rozlohou je Gruzie dvakrát větší
- sousedské vztahy obou zemí na standardní úrovni, periodicky vznikají problémy s tranzitní dopravou
- obě země mají tendenci hrát roli klíčového regionálního hráče
- GEO má strategický přístup k černému moři
- Obě ekonomiky jsou poměrně stabilní, minimální výkyvy lokálních měn
- obě země těží z konfliktu na Ukrajině – příliv investičního, mnohdy spekulativního kapitálu
- na rozdíl od Azerbajdžánu jsou tyto země poměrně chudé – nemají ropu ani plyn, těží pouze minerály
- hospodářství obou zemí založeno především na obchodu a službách
- významným obchodním partnerem Arménie je sousední Irán a Rusko
- významným obchodním partnerem Gruzie je sousední Turecko a Rusko

Batumi – nové Batumi

Batumi

Batumi – Palmový projekt

Tbilisi – projekt CityZen Tower

Jerevan

Základní informace o Arménii

Základní údaje o zemi:	Rozvojová země na Jižním Kavkazu
Hlavní město	Jerevan
Počet obyvatel	3,04 milionu (k 1 . 1. 2025)
Národnostní složení	Arméni 98%, dále cca 20 národnostních skupin Vlivná arménská diaspora žijící v zahraničí
Náboženství	Křesťanství (Arménská apoštolská církev 95%)
Státní zřízení	Republika, jednokomorový parlament
Vládní strana	Občanská smlouva od 2021 (Nikola Pašinjan)
Časový posun	+2 hod. (v zimě 3 hod.)

Základní makroekonomické ukazatele AM

- **Inflace 2024:** 0,1 %.
- **Nezaměstnanost 2024:** 12,5%
- **Růst HDP 2024:** 5.7 %
- **Průměrný plat 2024:** 275.000 GEL (15.000 CZK)
- **Lokální měna:** Arménský Dram (AMD) 1 AMD = 0,057 CZK

Makroekonomika AM - dynamika

Ukazatel	2022	2023	2024	2025	2026
Růst HDP (%)	12,6	8,7	5,7	4,9	4,7
HDP/obyv. (USD/PPP)	19 128,5	21 395,3	23 060	24 360	26 020
Inflace (%)	8,64	1,98	0,1	2,8	3,4
Nezaměstnanost (%)	13,5	12,3	12,5	12,4	12,4
Export zboží (mld. USD)	5,256	8,482	7,259	7	7,113
Import zboží (mld. USD)	8,714	12,142	12,479	12,733	12,259
Saldo obchodní bilance (mld. USD)	-1,866	-2,515	-4,071	-4,57	-4,018
Průmyslová produkce (% změna)	12,48	3,71	3,9	4	3,7
Populace (mil.)	2,97	2,98	2,98	2,99	3
Konkurenceschopnost	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
Exportní riziko OECD	6/7	6/7	6/7	N/A	N/A

Vzájemná obchodní výměna CZ - AM

Období	Kód země	Název země	Vývoz v mil. Kč	dovoz v mil. Kč	Bilance v mil. Kč	Obrat v mil. Kč
2020	AM	Arménie	878,764	119,122	759,642	997,886
2021	AM	Arménie	1 034,053	142,011	892,042	1 176,064
2022	AM	Arménie	2 938,601	196,644	2 741,957	3 135,245
2023	AM	Arménie	3 053,752	157,295	2 896,457	3 211,047
2024	AM	Arménie	3 710,720	98,831	3 611,890	3 809,551
2025	AM	Arménie	2 568,659	139,865	2 428,794	2 708,524

Vzájemná obchodní výměna AM – svět

Nejvýznamnějšími vývozními partnery Arménie v roce 2024 byly:

- Spojené arabské emiráty – 40%
- Rusko – 24%
- Čína – 21%

Největší objem dovozu do Arménie v roce 2024 směřoval:

- z Ruska – 54%
- z Číny – 10%
- z Vietnamu – 5%

Daňový a bankovní systém v AM

- **Daň z příjmů právnických osob: 18 %**
- **Daň z příjmů fyzických osob: 20 %**
- **Daň z obratu: 1,5-5 %** (pro malé podniky, obrat do cca 240000 USD/rok)
- **Daň z přidané hodnoty: 20 %**
- **Spotřební daň:** tabákové výrobky, alkohol, pohonné hmoty a osobní motorová vozidla (různé sazby)
- **Clo:** Arménie sdílí jednotný celní sazebník v rámci zemí Euroasijské celní unie (obvykle se jedná o 0-15%)
- Dividendy jsou daněny 5 %
- Platí dohoda o omezení dvojího zdanění mezi ČR a AM.

Bankovní systém v AM

Na arménském trhu působí aktuálně 18 komerčních bank, mezi největší patří:

- **Ardshinbank** – <https://ardshinbank.am/>
- **Ameriabank** – <https://ameriabank.am/en/>
- **AMIO Bank** - <https://amiobank.am/en>
- **ACBA-Credit Agricole Bank** - <https://www.acba.am/en/>
- **InecoBank** - <https://www.inecobank.am/>
- **Converse Bank** - <https://www.conversebank.am/en/>

- Kromě komerčních bank působí na trhu velké množství různých mikrofinančních institucí, pojišťoven, nabízejících různé finanční produkty, především však úvěry fyzickým osobám.

- Arménská centrální banka jakožto hlavní regulátor stanovuje klíčovou úrokovou sazbu, aktuálně 6,5%. <https://www.cba.am/en/>

Základní informace o Gruzii

Základní údaje o zemi:	Rozvojová země se strategickou polohou na Jižním Kavkazu
Hlavní město	Tbilisi
Počet obyvatel	3,704 milionu (k 1 . 1. 2025)
Národnostní složení	Gruzíni 87%, Azeři 6%, Arméni 5%, RU a UA 1%
Náboženství	Pravoslaví 84%, Islám 11%, ostatní konfese
Státní zřízení	Republika, jednokomorový parlament
Vládní strana	Gruzínský sen od 2016 (Bidzina Ivanišvili)
Časový posun	+2 hod. (v zimě 3 hod.)

Základní makroekonomické ukazatele GEO

- **Inflace 2024:** 1,9 %
- **Nezaměstnanost 2024:** 13,9 %
- **Růst HDP:** 9.4 %
- **Průměrný plat:** 1970 GEL (15700 CZK)
- **Lokální měna:** Lari (GEL) 1 GEL = 7,94 GEL

Makroekonomika GEO - dynamika

Ukazatel	2022	2023	2024	2025	2026
Růst HDP (%)	10,96	7,83	9,40	6,00	5,00
HDP/obyv. (USD/PPP)	21455,2	23905,31	28258,00	30749,50	33020,50
Inflace (%)	11,9	2,49	1,90	2,90	2,90
Nezaměstnanost (%)	17,3	16,4	13,90	14,50	14,00
Export zboží (mld. USD)	5,582	6,086	6,583	6,832	7,912
Import zboží (mld. USD)	13,548	15,604	17,033	17,336	18,676
Saldo obchodní bilance (mld. USD)	-7,9	-9,5	-10,4	-6,7	-6,0
Průmyslová produkce (% změna)	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
Populace (mil.)	3,69	3,74	3,69	3,70	3,70
Konkurenceschopnost	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
Exportní riziko OECD	6/7	6/7	5/7	5/7	5/7

Vzájemná obchodní výměna CZ - GEO

Období	Kód země	Název země	Vývoz v mil. Kč	Dovoz v mil. Kč	Bilance v mil. Kč	Obrat v mil. Kč
2020	GE	Gruzie	1 506,857	302,767	1 204,089	1 809,624
2021	GE	Gruzie	1 960,293	307,838	1 652,456	2 268,131
2022	GE	Gruzie	3 673,638	403,392	3 270,245	4 077,030
2023	GE	Gruzie	4 584,878	417,821	4 167,057	5 002,699
2024	GE	Gruzie	6 027,888	662,464	5 365,424	6 690,352
2025	GE	Gruzie	6 138,764	782,486	5 356,278	6 921,250

Vzájemná obchodní výměna GEO – svět

Nejvýznamnějšími vývozními partnery Gruzie v roce 2024 byly:

- Kyrgyzstán (1,287 mld. USD, růst o 85 %)
- Kazachstán (860 mil. USD, růst o 22 %)
- Ázerbájdžán (724,5 mil. USD, pokles o 16 %)

Největší objem dovozu do Gruzie v roce 2024 směřoval:

- z Turecka (2,77 mld. USD, růst o 8 %)
- z USA (2,07 mld. USD, růst o 1 %)
- z Ruska (1,85 mld. USD, růst o 6 %).

Daňový a bankovní systém v GEO

- **Daň z příjmů právnických osob:** 15 %
- **Daň z příjmů fyzických osob:** 20 %
- **Daň z přidané hodnoty:** 18 %
- **Spotřební daň:** tabákové výrobky, alkohol, pohonné hmoty a osobní motorová vozidla (různé sazby)
- **Clo:** 0 %, 5 %, 12 % (většina dovozních tarifů byla zcela zrušena, navíc neexistují žádné množstevní kvóty na dovoz ani vývoz zboží a služeb)
- Dividendy jsou daněny 5 %

Výrazná redukce daňového systému v roce 2008, z původních 21 daní na dnešních 6.

Platí dohoda o omezení dvojího zdanění mezi ČR a GEO z roku 2007.

Bankovní systém v GEO

Na gruzínském trhu působí aktuálně 17 komerčních bank, mezi největší patří:

- **TBC Bank** – největší banka s největším počtem poboček po celé zemi, <https://tcbank.ge/en>
- **Bank of Georgia** – druhá nejvýznamnější banka s největší sítí, <https://bankofgeorgia.ge/>
- **Liberty Bank** - <https://libertybank.ge/ka/>
- **BasisBank** - <https://bb.ge/en>

Kromě komerčních bank působá na trhu velké množství různých mikrofinančních institucí, nabízejících různé finanční produkty, především však úvěry fyzickým osobám.

Národní Banka Gruzie jako centrální banka, která stanovuje klíčovou úrokovou sazbu – aktuální 8%.

Proč právě do Gruzie a Arménie

- Obě země jsou spotřební ekonomiky, ve kterých je poměrně nízká průmyslová výroba, vysoký podíl importu téměř všeho zboží, technologií, služeb
- Výhodná lokace z hlediska dalšího pohybu zboží v rámci regionu do okolních států s větším počtem obyvatel, tj. s výraznější kupní silou
- Firmy, které zvažují výrobu v regionu mohou počítat s nižšími výrobní náklady - ceny energií výrazně nižší než v ČR, stejné platí o pracovní síle, některých materiálech, nemovitostech
- Možnosti využití Volných ekonomických zón nejen ke skladování zboží, ale i výrobě produkce
- Masivní rozvoj turistiky v letních i zimních letoviscích, památných místech – s tím související budování a modernizace infrastruktury – hotelové komplexy, nové komunikace, ČOV, modernizace a výstavba letištní infrastruktury v obou zemích atd.
- Na tuto oblast bezprostředně navazuje sféra služeb - pohostinství, Horeca, doprava, atd.
- České výrobky mají v GEO i AM tradičně dobré jméno

Perspektivní obory – potravinářské a zemědělské stroje a technologie

- Téměř nulová vlastní výroba strojního zařízení
- Modernizace stávajících výrobních provozů, vybavení nových závodů, firem, farem
- Velký podíl strojního zařízení a technologií dodaných z jihovýchodní Asie a sousedních států, v případě GEO z Turecka, v případě AM z Iránu – silný tlak na cenu
- Velká část zemědělské produkce se do obou států importuje ze sousedního Ruska
- Snaha o snížení závislosti dovozu zemědělských komodit, výrobků a potravinářské produkce, podporovaná státními subvencemi
- Nedostatečné skladovací kapacity na zemědělskou a potravinářskou produkci, podléhající teplotním režimům, potřeba výstavby zpracovatelských závodů, konzerváren atd.
- Čeští dodavatelé mohou navázat na skvělé reference z doby dřívější – např. vybavení pivovarů, mlékáren, pekáren, atd.
- Úspěšné podnikatelské mise organizované ZK GEO, zaměřené na konkrétní výrobní provozy v různých regionech GEO a AM

Perspektivní obory – materiály, zařízení, vybavení pro stavební objekty

- Stavební boom, téměř výhradně v oblasti bytové a hotelové výstavby, který táhne v posledních několika letech gruzínskou i arménskou ekonomiku - především v hlavních lokalitách Tbilisi, Batumi, Jerevanu
- Téměř nulová vlastní výroba, kromě základních stavebních materiálů – cement, písek....
- Velký podíl importu z jihovýchodní Asie a sousedních zemí Turecka, Iránu – silný tlak na cenu
- Většina stavebních objektů se prodává bez dokončení, majitel si je musí vlastními silami dodělat (podlahy, instalace vodo-elektro-topení, atd.) - možnosti spolupráce
- Příprava podnikatelské mise organizované ZK GEO, zaměřené na setkání s partnery z velkých stavebních firem a velkoobchodních organizací

Další perspektivní obory pro CZ exportéry

- Zdravotnictví – v obou zemích prošla / prochází transformace státního zdravotnictví do privátu, na trhu již působí silné holdingové společnosti, které působí nejen v zdravotnictví, ale i farmacii, např. sp. Aversi
- Energetika – především pak alternativní, solární, hydro – energetika, ale i jádro - výstavba nových bloků JE v Arménii.
- Strojírenství – především pak stroje a zařízení pro dobývání a zpracování nerostů.
- Ekologie – vodohospodářství ČOV, utilizace odpadů

Projekty - AMULSAR GOLD PROJECT

Projekty – výstavba nových bloků JE

Volné průmyslové zóny - GEO

Na území Gruzie se nacházejí 4 Volné průmyslové zóny / FIZ:

- Volná průmyslová zóna Poti - <https://potifreezone.ge/>
- Volná průmyslová zóna Kutaisi - <https://kutaisifreezone.ge/>
- Kutaisi Hualing Volná průmyslová zóna - <https://hualingfiz.ge/>
- Volná průmyslová zóna technologického parku Tbilisi – <https://tfz.ge/>

Daňové výhody FIZ:

- nulová sazba daně z příjmu
- nulová sazba DPH
- Nulové sazba daně z nemovitosti

Volné ekonomické zóny - AM

FREE ECONOMIC ZONES

0%

VAT

Profit Tax

Property Tax

HI-TECH
INDUSTRIAL
PRODUCTION

JEWELRY
WATCHMAKING
DIAMOND CUTTING

HI-TECH

INDUSTRIAL AND
LOGISTIC

“ALLIANCE” FEZ
SINCE 2013

“MERIDIAN” FEZ
SINCE 2015

“ECOS” FEZ
SINCE 2018

“MEGHRI” FEZ
SINCE 2020

There are no exemptions for income tax (payroll taxes)

Rady a doporučení

- Příprava podkladových materiálů pro jednání, akvizici
 - dvoujazyčné verze
- Starší generace v obou zemích komunikuje většinou v RJ, mladší v AJ
- Základní prověření partnera – prostřednictvím ZK CT
- Prvotní jednání je možné vést prostřednictvím různých aplikací, populární WhatsApp
- Při prvotních jednáních není třeba trvat na přítomnosti GŘ, spíše projednat nabídky s tech., obch. ředitelem a odborným personálem
- Zaměřit se na přednosti nabízené produkce oproti konkurenci, mít připraveny jasné argumenty, reference, ideálně z blízkého teritoria, které bude moci Váš partner popř. navštívit
- Správné načasování pracovní cesty, jednání – velké množství svátků, volných dní, začátek pracovního dne od 10 hod.
- Neomezovat se pouze na kontakt a spolupráci s jednou firmou
- Nejrychlejší vstup na trh je prostřednictvím lokálního partnera, který v daném oboru již podniká
- Na jednáních nezdůrazňovat spolupráci se zeměmi, které nejsou v dané zemi v oblibě (AM –AZ, TR)
- Podmínky dovozu zboží do Arménie (členská země Euroasijské celní unie) jsou odlišné než do Gruzie
- Neomezovat se v nabídkách pouze na dodací paritu EXW, kalkulovaná cena za dopravu může být mnohdy velmi zajímavá, především ve větších kontraktech

Rady a doporučení

- Registrace podnikání v GEO i AM je de facto bezproblémová a velmi rychlá, bez finančních nároků na vklad ústavního kapitálu.
- Arménie - elektronická registrace prostřednictvím portálu ministerstva spravedlnosti je proveditelná v průběhu 1 pracovního dne, při osobní návštěvě trvá tento proces cca 3-4 pracovní dny.
- Gruzie – registrace podnikání se provádí prostřednictvím Národní agentury pro veřejný registr (NAPR), proces registrace trvá 2 pracovní dny, expresní je pak vyřízen v průběhu dne podání žádosti
- Gruzínské Lari (AMD) i Arménský Dram (AMD) jsou volně směnitelné měny.

- Běžně se používají všechny druhy platebních podmínek
- V obou zemích je možné platit bankovními kartami vydanými v EU
- V obou zemích platí pro občany ČR/EU bezvízový vstup, AM - max. doba pobytu 180 dnů, GEO – 365 dnů

Informace o výběrových řízeních v Arménii:

- <https://www.tender.am/en>
- <https://www.armeps.am/epps/home.do>
- <https://gnumner.minfin.am/en/>

Informace o výběrových řízeních v Gruzii:

- <https://www.procurement.gov.ge/>

Zajímavé a důležité odkazy GEO

Vláda Gruzie

- <https://www.gov.ge/home>

Investiční portál

- <https://investinggeorgia.org/en/>

Statistický úřad Gruzie

- <https://www.geostat.ge/en>

Státní nákupy a tendry

- <https://tenders.procurement.gov.ge/login.php>

Daňová správa Gruzie

- <https://www.rs.ge/>

Velvyslanectví ČR v Gruzii

- <https://www.mzv.cz/tbilisi/en/index.html>

Hospodářská komora Gruzie

- <https://gcci.ge/en>

Průvodce Gruzii

- <https://georgiantravelguide.com/en>

Taxi služba

- <https://bolt.eu/en-ge/>

Informační agentura

- <https://bm.ge/en/>

Mezinárodní letiště v Tbilisi

- <https://www.tbilisiairport.com/>

Mezinárodní letiště v Kutaisy

- <https://www.kutaisi.aero/ka>

Zajímavé a důležité odkazy AM

Vláda Arménie

- <https://www.gov.am/en/>

Ministerstvo financí

- <https://minfin.am/en/>

Statistický úřad

- <https://www.armstat.am/en/>

Ministerstvo ekonomiky

- <https://www.mineconomy.am/en>

Velvyslanectví ČR v Arménii

- <https://www.mzv.cz/yerevan/en/index.html>

Obchodní a průmyslová komora Arménie

- https://yercci.am/?page_id=2708&lang=en

Centrální banka Arménie

- <https://www.cba.am/am/SitePages/Default.aspx>

Taxi služby

- https://taxi.yandex.com/en_am/

Mediální info. kanál

- <https://b24.am/en/armenia>

Mezinárodní letiště v Jerevanu

- <https://www.zvartnots.aero/EN/index>

Štěpán Jílek

Ředitel zahraniční kanceláře
CzechTrade Gruzie a Arménie

E-mail:

stepan.jilek@czechtrade.gov.cz

Tel.: +995595512187

  CzechTrade

 czechtrade

 czechtradeofficial3990

 design.centrum